

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 13C/340/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814205468
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8814205468.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát, Karadžičova 8, P.O.BOX 205, Bratislava proti žalovanému: Š. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom V.. H. XXX/XX, 093 01 W. S. N., o zaplatenie 1175,93 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 16.06.2014 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1175,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50% zo sumy 1175,93 eur od 09.10.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe žiadosti žalovaného právny predchodca žalobcu spoločnosť V. V., L..V., E.: XX XXX XXX zriadila v prospech žalovaného bežný účet, na ktorom poskytla v prospech žalovaného úver vo forme povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na účte. V dôsledku neplnenia platobných povinností žalovaného a prekročenia limitu povoleného prečerpania peňažných prostriedkov nad rámec povolenej sumy došlo k vzniku nepovoleného prečerpania peňažných prostriedkov na účte žalovaného v trvaní viac ako 5 dní, čím nastal prípad porušenia v zmysle ust. čl. 14 bod 14.1. Obchodných podmienok. Z dôvodu vzniku Prípady porušenia v zmysle ust. čl. 14 bod 14.1. Obchodných podmienok žalobca v zmysle ust. čl. 8.4. písm. a) Obchodných podmienok v spojení s ust. čl. 14.2. Obchodných podmienok vyhlásil ku dňu 30.09.2013 mimoriadnu splatnosť pohľadávky vzniknutej z titulu nesplateného úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania na účte žalovaného evidovaného právnym predchodcom žalobcu pod č. XXXXXXXXXXX/XXXX v celkovej sume 1426,72 eur, ktorá pozostáva z dlžnej istiny rovnajúcej sa výške prečerpania v sume 1175,93 eur, úrokov v sume 155,15 eur, poplatkov v sume 95,64 eur a zároveň vyzval žalovaného na zaplatenie pohľadávky v lehote do 08.10.2013. Nakoľko žalovaný pohľadávku žalobcu v poskytnutej lehote do 08.10.2013 nezaplatil, vyzval ho žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu opakovane na zaplatenie pohľadávky v lehote do 30.01.2014. Žalovaný napriek písomným výzvam žalobcu svoj dlh voči žalobcovi do dňa spisania žaloby nezaplatil ani len čiastočne, voči žalobcovi je od 09.10.2013 v omeškanií so zaplatením sumy 1175,93 eur s príslušenstvom. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou V. V., L..V., V. V.: N. XX, M. 832 37, E.: XX XXX XXX ako postupcom a spoločnosťou Intrum Justitia Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom: Karadžičova 8, Bratislava 821 08 ako postupníkom dňa 28.03.2013 bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nepovoleného prečerpania peňažných prostriedkov na účte č. XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške dlžnej sumy 1426,72 eur s príslušenstvom postúpená žalobcovi. Na základe vyššie uvedeného vzniklo žalobcovi právo požadovať z dôvodu nezaplateného dlhu od žalovaného, aby mu zaplatil istinu 1175,93

eur, úrok z omeškania vo výške 8,50% p.a. z dlžnej sumy 1175,93 eur od 09.10.2013 do zaplatenia (v zmysle ust. § 3 ods. I nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.) a náhradu trov konania.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, vyjadrením žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Právny zástupca žalobcu v písomnom vyjadrení zo dňa 05.01.2005 uviedol, že uplatnená pohľadávka čo do právneho dôvodu a výšky predstavuje neuhradenú časť úveru poskytnutého žalovanému právnym predchodcom formou povoleného čerpania peňažných prostriedkov na účte žalovaného. Právny predchodca žalobcu umožnil žalovanému čerpanie peňažných prostriedkov na bežnom účte formou povoleného prečerpania do výšky 995,82 eur, ako vyplýva z predloženého výpisu z bežného účtu v časti s označením Povolené prečerpanie, po splnení odkladacích podmienok uvedených v bode 10.1. Úverových podmienok, t.j. po preukázaní bonity dlžníka na základe výšky mesačných kreditných obrátov na účte dlžníka a ich pravidelnosti ako aj výšky celkových záväzkov voči veriteľovi. Čo sa týka uplatnenej sumy 1175,93 eur tak táto predstavuje debetný zostatok na účte žalovaného, t.j. výšku čerpanej a nesplatennej sumy, ktorú žalovaný do dnešného dňa nezaplatil. Nakoľko žalovaný prekročil rámec povoleného čerpania peňažných prostriedkov na účte, právny predchodca žalobcu dňa 27.07.2011 v súlade s čl. 9 bod 9.5 Obchodných podmienok zastavil povolené čerpanie peňažných prostriedkov na účte žalovaného, čo vyplýva z položky č. 2 predloženého výpisu, čím v súlade s ust. čl. 11 bod 11.1 Obchodných podmienok nastala konečná splatnosť pohľadávky rovnajúcej sa výške povoleného čerpania v sume -995,82 eur a debetný zostatok na účte žalovaného v celkovej sume - 1175,93 eur technicky preúčtoval na debetný účet, čo vyplýva z položky č. 1 predloženého výpisu. Z predloženého výpisu z účtu žalovaného je preukázané, že na tomto účte žalovaného nie sú evidované žiadne kreditné obraty zo strany žalovaného, žalovaný nepovolené prečerpanie peňažných prostriedkov na účte, ako aj sumu rovnajúcu sa povolenému prečerpaniu neuhradil, čím nastal Prípád porušenia v zmysle ust. čl. 14 bod 14.1 Obchodných podmienok. Z dôvodu vzniku prípadu porušenia žalobca v zmysle ust. čl. 8.4 písm. a) Obchodných podmienok v spojení s ust. čl. 14.2 Obchodných podmienok vyhlásil ku dňu 30.09.2013 mimoriadnu splatnosť pohľadávky a zároveň vyzval žalovaného na jej zaplatenie v lehote do 08.10.2013. Nakoľko žalovaný pohľadávku v poskytnutej lehote do 08.10.2013 nezaplatil od 09.10.2013 je v omeškanií so zaplatením dlžnej sumy 1175,93 eur s prísl. Po postúpení a zosplatnení pohľadávky žalovaný na úhradu svojho dlhu neuhradil žiadnu platbu. Suma 1175,93 eur pozostáva z úverovej istiny 995,82 eur rovnajúcej sa reálne poskytnutému a čerpanému povolenému prečerpaniu, sumy 180,11 eur rovnajúcej sa výške čerpania peňažných prostriedkov nad rámec povolenej sumy (995,82 eur). Voči žalovanému si žalobca uplatňuje len nárok na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania z debetnej sumy 1175,93 eur od 01.09.2013 do zaplatenia, t.j. odo dňa nasledujúceho po splatnosti pohľadávky, ktorú žalovaný neuhradil. Žalovanému bolo umožnené povolené čerpanie peňažných prostriedkov až do výšky 995,82 eur s premenlivou úrokovou sadzbou 16,10% p.a. Žalovaný prečerpal povolené množstvo peňažných prostriedkov a nakoľko účet zaťažil nad rámec povoleného čerpania právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému zastavenie povoleného čerpania dňa 22.7.2011. Od tohto dátumu neevidujú žiadnu platbu, resp. kreditný obrat na účte zo strany žalovaného.

Dňa 12.09.2008 V. V., L..V.. ako pôvodný veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli zmluvu o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie Bankových produktov v kombinácii Balíka EXTRA PLUS, a to vedenie/zmena bežného účtu Bankou pre Majiteľa účtu, poskytnutie Elektronických služieb k Účtu, vydanie Platobnej karty, poskytnutie Povoleného prečerpania po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinných od 01.07.2007, nahradenie zmluvy, predmetom ktorej, bolo poskytnutie kontokorentného úveru alebo povoleného prečerpania k Účtu. Podľa bodu 4. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy súvisiace so Zmluvou o poskytnutí balíka produktov a služieb pre Fyzické osoby sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

V. V., L..V.. ako banka a žalovaný ako Majiteľ účtu uzatvorili dňa 24.05.2006 zmluvu o bežnom účte, predmetom ktorej bolo zriadenie účtu bankou pre majiteľa účtu a poskytnutie povoleného prečerpania k účtu po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 01.02.2006.

V. V., L..V.. ako banka a žalovaný ako Majiteľ účtu uzatvorili dňa 12.06.2006 zmluvu o vydaní a používaní Platobnej karty podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Podľa bodu 1 zmluvy Majiteľ účtu a tiež Držiteľ karty vyhlasuje, že sa oboznámil s Obchodnými podmienkami pre poskytovanie a používanie Elektronických služieb a Platobných kariet vydanými bankou s účinnosťou od 10.09.2002 a Všeobecnými obchodnými podmienkami vydanými bankou s účinnosťou od 01.08.2002 (ďalej len VOP), súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať.

V zmysle bodu 2. zmluvy všetky právne vzťahy výslovne neupravené v tejto zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodných podmienok, VOP, ktoré sú súčasťou tejto zmluvy, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi, a to v tomto poradí. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Podľa bodu 9.1 Obchodných podmienok V. V. L..V.. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom banka dlžníkovi poskytne povolené prečerpanie po odkladacích podmienok uvedených v bode 10.1. úverových podmienok a odkladacích podmienok uvedených v úverovej zmluve až do výšky povoleného prečerpania.

Podľa bodu 9.2 Obchodných podmienok V. V. L..V.. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom banka v prípade, ak dlžník poskytne povolené prečerpanie na základe úverovej zmluvy inej ako zmluva o povolenom prečerpaní oznámi dlžníkovi poskytnutie povoleného prečerpania, do ktorej dlžník môže povolené prečerpanie využívať. Výšku povoleného prečerpania stanoví banka najmä na základe zhodnotenia bonity dlžníka.

Podľa bodu 9.5 Obchodných podmienok V. V. L..V.. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom povolené prečerpanie zaniká momentom zániku úverovej zmluvy, na základe ktorej bolo povolené prečerpanie poskytnuté, alebo dňom stanoveným bankou v oznámení o poskytnutí povoleného prečerpania alebo v inom oznámení týkajúcom sa povoleného prečerpania.

Podľa bodu 11.1 Obchodných podmienok V. V. L..V.. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom dlžník je povinný splatiť pohľadávku banky najneskôr v deň konečnej splatnosti povoleného prečerpania, za ktorý sa považuje deň zániku povoleného prečerpania podľa § 9.5 alebo deň uvedený v oznámení banky o zastavení povoleného prečerpania.

Podľa bodu 11.3.3 Obchodných podmienok V. V. L..V.. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom ak ku dňu splatnosti úrokov, splatnosti úrokov z omeškania, poplatkov a iných nákladov banky spojených s povoleným prečerpaním nebude na účte dlžníka dostatok finančných prostriedkov na ich úhradu, banka je oprávnená, nie však povinná, splatné úroky, úroky z omeškania, poplatky a iné náklady banky spojené s povoleným prečerpaním uspokojiť priamo z tohto povoleného prečerpania. Ak v takomto prípade výška povoleného prečerpania nepostačuje na úplné uspokojenie banky, Banka je oprávnená zaťažiť Účet dlžníka i nad rozsah povoleného prečerpania, v takomto prípade vznikne nepovolené prečerpanie, pričom dlžník je povinný Banke okamžite toto nepovolené prečerpanie splatiť.

Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 05.04.2013 pôvodný veriteľ žalovanému oznámil postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu.

V oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky zo dňa 01.10.2013 adresovanom žalovanému žalobca uviedol, že z dôvodu vzniku porušenia povinnosti žalobca v zmysle ust. čl. 8.4. písm. a) Obchodných podmienok v spojení s ust. čl. 14.2. Obchodných podmienok vyhlasuje ku dňu 30.09.2013 mimoriadnu splatnosť pohľadávky vznikutej z titulu nesplateného úveru poskytnutého žalovanému formou povoleného prečerpania. Pohľadávka veriteľa ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pozostáva z dlžnej sumy 1426,72 eur, z toho istina úveru predstavuje sumu 1175,93 eur, úroky sumu 155,15 eur, poplatky sumu 95,64 eur. Žalovaného vyzval k splateniu celej pohľadávky spolu s príslušenstvom v lehote do 08.10.2013.

Predžalobnou výzvou na zaplatenie pohľadávky zo dňa 23.01.2014 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 1426,72 eur do 30.01.2014.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o bežnom účte spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52, ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy o poskytovaní balíka produktov a služieb pre fyzické osoby, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Z § 100 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby (podľa § 111 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Ako vyplýva z ust. § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 1 ods. 3 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zákon sa nevzťahuje ani na úver formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditnú kartu; tým nie je dotknuté ustanovenie § 3 ods. 6.

V zmysle § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch, pri úveroch formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutých bankou iným spôsobom ako na kreditné karty (§ 1 ods. 3) alebo, ak nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ najneskôr v čase uzatvorenia zmluvy písomne informovaný o

- a) úverovom limite, ak je stanovený,
- b) ročnej úrokovej sadzbe a poplatkoch platných od doby, keď bola zmluva uzatvorená a podmienkach, za ktorých môže byť zmenená a doplnená,
- c) postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy.

Ak je na účte prípustné prečerpanie peňažných prostriedkov a toto prečerpanie trvá dlhšie ako tri mesiace, spotrebiteľ musí byť písomne informovaný o ročnej úrokovej sadzbe, poplatkoch a ďalších dôsledkoch.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo dňa 12.09.2008 k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby, predmetom ktorej bolo vedenie/zmena bežného účtu a poskytnutie povoleného prečerpania k účtu po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinných od 01.07.2007.

Dňa 28.03.2013 došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0329/2013/CE, čo je zrejme, z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 05.04.2013 .

Žalobca reagoval na výzvu súdu o predloženie špecifikácie žalovanej sumy, a to jednotlivých jej zložiek aj s uvedeným sumy, ktorá bola žalovanému formou povoleného prečerpania poskytnutá a koľko bolo žalovaným uhradené na aké položky iba všeobecne a súdu predložil výpis z účtu žalovaného.

Daný výpis podaný žalobcom podľa názoru súdu v takomto stave „účelovo“ bez výpovednej hodnoty ohľadne rozhodujúcich skutočností, totiž nijako nepreukazuje, kedy konkrétne malo byť poskytnuté povolené prečerpanie a v akej výške bolo postupcom schválené, kedy malo dôjsť k jeho prekročeniu žalovaným (čerpaním nad rámec schváleného limitu) a k jeho zmene v dôsledku prekročenia (časového a jeho výšky) na nepovolené prečerpanie. Z tohto výpisu bolo zistené, že k založeniu účtu došlo dňa 24.05.2006 a dňa 22.7.2011 došlo k zastaveniu povoleného čerpania. To, že zo strany žalovaného malo dôjsť k naplneniu predpokladov pre možný postup žalobcu (resp. jeho právneho predchodcu) podľa bodu 8.4. písm. a) Všeobecných obchodných podmienok pre porušenie povinností žalovaným v zmysle čl. 14 bod. 1 písm. a) alebo b) a čl. 14 bod 2 Obchodných podmienok už podstatne skôr, než to žalobca realizoval podaním z 01.10.2013 svedčí aj skutočnosť, že v rovnakej výške uvedená daná pohľadávka v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, ako aj v oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 05.04.2013. Pokiaľ ide o samotnú istinu žalovanú v tomto konaní 1175,93 eur, je rovnakou sumou identifikovaná žalovaná pohľadávka aj v doručenom „výpise z účtu žalovaného“, kde s takouto výškou figuruje k dátumu 22.7.2010. Nečinnosť postupcu a následne žalobcu využiť oprávnenia vyplývajúce zo zmluvy a Všeobecných obchodných podmienok (v rámci nich aj oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť záväzku ihneď ako sú na to splnené zákonné predpoklady) aj vo vzťahu k otázke premlčania ide na ťarchu veriteľa, ktorý bol oprávnený požadovať dlžnú sumu od žalovaného, či už momentom zastavenia povoleného čerpania, resp. dokonca ešte skorším momentom, ako to súd bude rozoberať nižšie.

Nakoniec v zmysle bodu 11.3.3. Všeobecných obchodných podmienok, v prípade vzniku nepovoleného prečerpania dlžník je povinný banke okamžite toto nepovolené prečerpanie splatiť. Splatnosť nepovoleného prečerpania tak nastáva okamihom jeho vzniku, veriteľ (žalobca resp. jeho právny predchodca) preto nasledujúceho dňa po vzniku nepovoleného prečerpania bol oprávnený ho od žalovaného ako dlžníka požadovať.

Sám žalobca v písomnom podaní zo dňa 05.01.2015 uvádza, že právny predchodca žalobcu dňa 22.07.2011 v súlade s čl. 9 bod 9.5. Všeobecných obchodných podmienok zastavil povolené čerpanie peňažných prostriedkov na účte žalovaného, čo vyplýva z položky č. 2 predloženého výpisu, čím v súlade s ust. čl. 11 bod 11.1. Všeobecných obchodných podmienok nastala konečná splatnosť pohľadávky rovnajúcej sa výške povoleného prečerpania v sume -995,82 eur a debetný zostatok na účte žalovaného v sume -1175,93 eur technicky preúčtoval na debetný účet.

Zároveň z čl. 9 bodu 9.3 Obchod je zrejmé, že následkom zastavenia povoleného čerpania je povinnosť dlžníka vyrovnať čiastku povoleného prečerpania, pričom ak tak neurobí, dlžná čiastka sa považuje za nepovoleného prečerpanie. Nepovolené prečerpanie ako už bolo uvedené vyššie, je splatné okamihom jeho vzniku (bod 11.3.3. Všeobecných obchodných podmienok).

Zároveň je potrebné uviesť, že posledný výber peňažnej sumy v prospech žalovaného z účtu nastal dňa 20.11.2009 (bod 1874 výpisu).

Podľa názoru súdu tak splatnosť povoleného ako aj nepovoleného prečerpania nastala dňa 20.11.2009, pričom už nasledujúci deň mohol žalobca požadovať od žalovaného splatenie uvedenej dlžnej sumy.

Iné kritéria pre učenie splatnosti jednotlivých nárokov žalobcu zo samotného znenia zmluvy nevyplývajú.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú

vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. bodu 2. Záverečných ustanovení zmluvy o vydaní a používaní Platobnej karty zo dňa 12.06.2006 v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Uvedené ustanovenie zmluvy (bodu 2. Záverečných ustanovení zmluvy o vydaní a používaní Platobnej karty zo dňa 12.06.2006) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať, aby na inštitút ako je napríklad odstúpenie od zmluvy resp. premlčanie v typickej občianskoprávnej veci mala dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch môže použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.9.2012 sp.zn. 20Co/35/2011, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.09.2013 sp.zn. 1Co/95/2013.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2014 sp.zn. 19Co/98/2013 „...aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, a teda že úprava Občianskeho zákonníka je pre nepodnikateľov výhodnejšia a obchodnoprávnu

úpravu nemožno považovať za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení od zmluvy predpokladala zároveň zosplatnenie úveru. Preto na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti právneho úkonu - odstúpenie od zmluvy dopadá úprava občianskeho práva.“

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá Aleš Čeněk).

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Keďže ako už bolo vyššie uvedené splatnosť povoleného ako aj nepovoleného prečerpania nastala dňa 20.11.2009, pričom už nasledujúci deň mohol žalobca požadovať od žalovaného splatenie uvedenej dlžnej sumy.

Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná na súde dňa 16.06.2014, nároky žalobcu z predmetného právneho vzťahu splatné pred 16.6.2011 sú premlčané. Keďže v danom prípade splatnosť povoleného, ako aj nepovoleného prečerpania nastala dňa 20.11.2009, ako to uvádza sám žalobca, pričom premlčacia doba začal plynúť 21.11.2009 a uplynula dňa 21.11.2012. Celý nárok žalobcu je tak premlčaný, preto ho súd ako nedôvodný zamietol.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka, súd poukazuje na výklad uvedený vyššie a zároveň na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013, podľa ktorého „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný mal v konaní plný úspech, keď súd žalobu v celom rozsahu zamietol, teda mu vznikol nárok na náhradu trov konania, no žalovaný náhradu trov konania nežiadal a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývajú, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu